

Erfarenheter av prov med olika lyftmetoder mha ytbärgare från helikopter

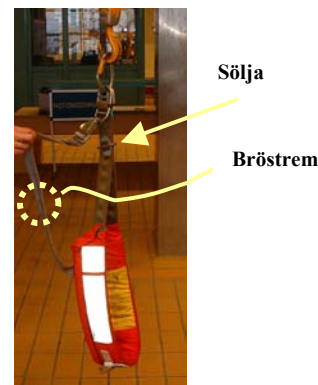
Tid: 2004-02-23 kl 08.30 - 10.30
Plats: Vattenövningsanläggningen ÄGIR på Berga
Deltagare: Jonas Åkermark, Bo Biguet (Testpersoner), SSSK
Niclas Preber, Mikael Koivula (MK Deltog vid Asköincidenten februari -03),
2. Hkpbat/Berga

Syfte: Att utbyta erfarenheter av räddning av skridskoåkare på is samt prova olika metoder att lyfta nödställda ur vattnet eller från is med helikopter.

Förutsättningar: Provet genomfördes inomhus, i vattenövningsanläggningen ÄGIR, på Berga söder om Stockholm. Provet genomfördes i varmt vatten och inomhusmiljö. Helikoptern representerades i detta fall av en lyftanordning fäst på en balk i taket. Testpersonernas storlek är 167cm/65kg (JÅ) och 175cm/75kg (BB). Klädsel vid försöket badbyxor och skjorta inga skridskor bars på fötterna.

Ordlista

<i>Räddningssling</i>	Lyftanordning som träs över huvudet och under armarna och som kopplas till den från helikoptern nedsänkta vajern. Se bild.
<i>Enkellyft</i>	Lyft med användning av ett räddningssling. Medför en vertikal ställning under lyft. Metoden används framförallt då snabbhet är prioriterat.
<i>Sittlyft</i>	Lyft med två räddningssling. Ett under armarna och ett i knäveckan. Medför en sittande ställning vid lyft. Sittlyft är den metod som används då nödställda kan antas vara nedkylda. Metoden är tidskrävande.
<i>Bröstrems</i>	Säkringsrem som säkerställer att räddningsslinget inte glider upp över huvudet.
<i>Sölja</i>	Spännanordning till räddningsslinget. Ändrar räddningsslingets öppningsvinkel och kan därigenom ytterligare hindra att slinget glider av.

Inledning: Bakgrunden till provet (bl.a. SSSK SU) samt erfarenheter från Mikael Koivula diskuterades. Det påtalades särskilt om vikten av att ej lämna kvar ryggsäcken på isen. Vidare diskuterades hur en utkastad livlina, isdubbar samt ispik/stavar skall hanteras. Räddningslinan kommer, om den är utdragen, att skäras av och lämnas på isen eller i vattnet. Isdubbarna bör förvaras i sitt fodral men kan även hänga löst. Stavarna/ispiken tas om möjligt omhand av ytbärgaren. Även dessa kan komma att lämnas på isen.

Genomförande

1. Enkellyft från land (land representerar fast is, man kan stå upp och ta på räddningssling)

Ryggsäcksläget varierades. Man kunde konstatera att ryggsäcken ej får vara för hög (eller högt placerad) för att enkellyft skall kunna ske. Sitter ryggsäcken för högt måste räddningsslinget träs utanpå ryggsäcken vilket försvårar (det tar längre tid) för ytbärgaren. Räddningsslinget är tigt i grunden och upplevs som ännu trängre då det måste träs över ryggsäcken. En lågt placerad ryggsäck medger att ett "vanligt" enkellyft kan ske. Då kan räddningsslinget placeras som om man ej hade ryggsäcken på sig. Det är lättare för ytbärgaren att trä på slinget med en lågt placerad ryggsäck än en normalt eller högt placerad säck. Båda testpersonerna upplevde enkellyft som påfrestande för armar och bröstorg.

2. Sittlyft från land

Samma erfarenheter som i enkellyft från land fast med en betydligt bekvämare lyftställning. Denna metod längre tid att förbereda då två räddningssling skall kopplas till den nödstälde.

3. Enkellyft från vattnet

Samma som i punkt ett. Vidare inses att det är betydligt svårare och tar längre tid att ta på räddningssling i vattnet. En väl åtdragen grenrem är en förutsättning för att väl förankra ryggsäcken och på något sätt kontrollera sitt flytläge (ryggsäcken är svår att simma med). På bilden har ryggsäcken ett lågt läge och räddningsslinget går ej runt ryggsäcken. Räddningsslinget runt ryggsäcken provades också för denna metod vilket fungerade väl.

4. Sittlyft från vattnet

Samma som punkt två. Denna lyftmetod är helt klart den mest bekväma. Metoden tar ytterligare tid i vatten jämfört med land.

Slutsatser från prov

- Ryggsäckens läge påverkar hur lång tid det tar att få på sig räddningsslinget. En lågt placerad ryggsäck underlättar påtagandet av räddningsslinget.
- Det tar längre tid att arrangera räddningssling i vatten än på land.
- Sittlyft är bekvämare än enkellyft.
- Grenremmen, väl åtdragen, är en förutsättning för att kontrollera sitt läge i vattnet med ryggsäcken på.

Sammanfattning av diskussion med ytbärgare

- Räddningslinan (den nödställdes "Hansa"-lina) kommer, om den är utdragen, att skäras av och lämnas på isen eller i vattnet.
- Isdubbarna bör förvaras i sitt fodral men kan hänga löst.
- Stavarna/ispiken tas om möjligt omhand av ytbärgaren. Även dessa kan komma att lämnas på isen.
- Desto mindre lösa remmar etc. desto lättare för ytbärgaren att ta på räddningssling.

Sammanfattning: Det är svårt att rekommendera en metod att lyfta en nödställd ur vattnet baserad på detta test. Flera testpersoner (av olika storlek och kön) skulle behövas för att bättre spegla olika skridskoåkare. Varje individ är unik har sina speciella förutsättningar att bättre eller sämre klara de olika lyftmetoderna. Vilken metod som kommer att tillämpas lämnas till ytbärgaren att bedöma. Dock visar testet att man troligtvis inte behöver vidta några särskilda åtgärder innan man blir upplockad av ytbärgaren. Självklart kan man, om man är vid sina sinnens fulla bruk, underlätta för ytbärgaren genom att sänka ryggsäckens position. Det går oavsett ryggsäckens läge att använda räddningsslinget för lyft ur vattnet och få med sig ryggsäcken till helikoptern.